

L'òpera *El Triomf de Tirant*, a escena

Un triomf al Principal

L'estrena de l'òpera *El Triomf de Tirant*, d'Amand Blanquer, sobre l'obra de Martorell era esperada amb expectació. Dos anys d'escriptura i mesos de treball escènic i musical han donat finalment el seu fruit.

L'òpera té un pressupost petit de 60 milions de pessetes, que no permet de fer més de dos representacions.

RAFA GIL

Muntar una òpera no és un treball de dos dies, ni de tres. Tampoc és fàcil veure'n una en català i menys encara una estrena.

Tots ho sabien el dia de l'estrena d'*El Triomf de Tirant* al Teatre Principal de València. L'obra, amb llibret de Josep Lluís i Rodolf Sirera, constitueix una recreació del món del Tirant amb una contínua reflexió sobre la seua condició d'heroi. Amor, mort i cavalleria són els eixos del text.

Tothom està nerviós. El compositor, Amand Blanquer, ha ocupat bona part dels dos anys, des que Joan Lerna li va encomanar la música, a trobar la justa ex-

pressió melòdica per a cada escena. 700 planes de partitures, notes dibuixades finament i precipitadament sobre els pentagrames. La mescla de llenguatges musicals és ben palesa i pretén adequar-se a cada moment. Tirant es veu envoltat per melodies tenebroses quan es troba al món dels morts, de ritmes populars i festius en la celebració de la seua gran victòria, sensuals en els seus temptejos amb Carmesina. És normal que després de l'esforç Blanquer s'apresse amb passos curts i acompanyat, inexcusablement, de la seua dona, a veure el resultat final de la seua obra: l'enfrontament amb el públic. "És curiós veure com tot allò que has anat imaginant té un reflex a l'escena". Prop es troben els autors del llibret. Els germans

Sirera no és la primera vegada que realitzen un text teatral conjuntament però sí que és el seu primer acostament al complex món de l'òpera. El seu text, poc dinàmic i molt reflexiu, intenta captar la màgia del Tirant com a heroi, com a personatge sempre en conflicte i tan vital que es nega a acceptar la seua mort fins que els protagonistes de la seua vida, Agnès la Bella, Carmesina, Guillem de Varoic, el convencen que només morint pot aconseguir l'entrada al món de la fama. Una idea d'allò més medieval de la que trau un gran partit escènic Jaume Martorell, director artístic, un mallorquí que sovinteja l'escenari del Principal i que ha aconseguit donar a aquesta obra el punt dramàtic necessari per a evitar l'estatisme.

Emili Soler, comissari de Música 92, també està preocupat pels 60 milions de pressupost de l'òpera, un pressupost més aviat petit que no permet fer més de dues representacions. L'Ajuntament de València també hi ha col·laborat, però entre les dues institucions no aconsegueixen superar aquests diners. Ni el llegat a la història que representa muntar una òpera, ni l'altíssim component valencià que hi treballa, ni la seua possible rendibilització convencen el món polític d'invertir més en òpera. L'òpera és cara i té poc públic.

Però els grans protagonistes, els cantants, no escapen tampoc del nerviosisme

que regna en l'ambient. Els vestits són extraordinàriament barats, gràcies a l'aprofitament que fa Pedro Moreno de materials eminentment humils, però al mateix temps donen una calor insofrible. "Podríem fer una representació a la plaça Roja de Moscou en ple gener", comenta un membre del cor. Altres estan més preocupats per l'escenificació. "Eh, recorda de no xafar-me la capa, que ens la peguem". "Espere que l'orquestra no toque massa fort si no semblarà que ens hem quedat afònics". Vicent Ombuena, Tirant, llueix un *look* apropiat per al moment, cabells llargs, pereta, capes i túniques. La veu de

tenor, però, supera la seua figura, com també aconsegueix superar, fins i tot, la virolla de Galduf, entusiasmat pels *forte* de la seua orquestra. També la potent veu del baix Vicent Sardinero, Guillem de Varioic, sorprèn per la seua capacitat d'entonar la llòbrega escena on ha de convèncer Tirant que ha mort. Un altre baix, Francesc Valls, fa dos papers, el de Rei d'Anglaterra i el d'emperador de Constantinoble. Per a la princesa Carmesina, s'ha triat la veu de la soprano María José Martos, que imprimeix el seu caràcter reial al personatge amb tota dignitat. La mezzo Itxaro Menxaca, per la seua banda, protagonitza

El Triomf del Tirant és una recreació del món del Tirant.

RAFA GIL

nitza el primer conflicte amorós del jove cavaller, Agnès la Bella. El protagonisme dels cantants valencians es pot comprovar en la resta del repartiment. Una jove i totalment prometedora Isabel Monar acompanya les peripècies de Carmesina interpretant la divertida Plaerdemavida. Una altra soprano, Patrícia Llorens, canta amb potència el paper d'ama d'Agnès. Són molts noms no suficientment coneguts fora de terres valencianes però que donen la seua mida en escena i que fan renàixer la fe en la lírica valenciana. Cantants que junt amb els llibretistes, el compositor, el director musical i l'escènic i altres mirades necessàriament anònimes veuen com s'alça el teló i comença la farsa.

Xavier Mínguez